

У50
Ф53

А. С. Філіпенко

Теорія міжнародної економічної політики

Навчальний
посібник

ам!
альма
матер

серія

- Загальні засади теорії міжнародної економічної політики
- Світогосподарське середовище міжнародної економічної політики
- Теоретичні основи міжнародної торговельної політики
- Міжнародна економічна політика в галузі факторів виробництва
- Теорія міжнародної політики сприяння економічному розвитку

А. С. Філіпенко

Теорія міжнародної економічної політики

Навчальний посібник

Київ
«Академвидав»
2013

УДК 327(075.8)
ББК 66.4я73
Ф53

**Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України
як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів**

(Лист № 1/11–16792 від 29.10.2012 р.)

Теорія міжнародної економічної політики зосереджена на осмисленні наукових засад взаємозв'язків, які виникають між державами під час обміну товарами та послугами, здійснення інших форм зовнішньоекономічних зв'язків, а також механізмів та інструментів, які при цьому використовують. Вона озброює людину розумінням глибинної сутності цих надзвичайно складних процесів і є ключем до пізнання принципів, методів та форм реалізації міжнародної економічної політики у сучасній глобальній господарській системі. Ці питання висвітлено у пропонованому навчальному посібнику, у якому детально розкрито загальні засади міжнародної економічної політики, світогосподарське середовище як її осередок, теоретичні основи міжнародної торговельної політики, політики в галузі факторів виробництва та у сфері сприяння економічному розвитку.

Адресований студентам вищих навчальних закладів. Корисний буде фахівцям-практикам, усім, хто цікавиться міжнародними економічними процесами.

Рецензенти:

доктор економічних наук, професор *І. В. Бураковський*;
доктор економічних наук, професор *В. І. Чужиков*

ISBN 978-966-8226-89-2 (серія)
ISBN 978-617-572-055-4

© Філіпенко А. С., 2013
© «Академвидав»,
оригінал-макет, 2013

Зміст

1. Загальні засади теорії міжнародної економічної політики (МЕП)	1.1. Сутність, структура і функції наукової теорії МЕП	5	
	Наукова теорія як основа МЕП	5	
	Діалектика національної і міжнародної економічної політики	10	
	Економічні цілі та інструменти як основа МЕП	16	
	1.2. Методологічний і теоретичний дискурс МЕП	21	
	1.3. Онтологія МЕП	29	
	Сутність, принципи і структура МЕП	29	
	Генеza МЕП	36	
	Теоретичні виміри міжнародної координації економічної політики	43	
	Основні форми міжнародної координації економічної політики	54	
	1.4. Міжнародна політична економія як теоретична основа МЕП	57	
	2. Світо-господарське середовище міжнародної економічної політики	2.1. Генетично-структурні виміри та основні елементи світового господарства	66
		2.2. Ринкова структура світового господарства	74
		2.3. Основні суб'єкти МЕП	76
2.4. Форми прояву суперечностей світового господарства в МЕП		79	
2.5. Особливості МЕП у ієрархічній системі міжнародних економічних відносин		84	

3. Теоретичні основи міжнародної торговельної політики	3.1. Основні види та принципи міжнародної торговельної політики	87
	3.2. Економічні наслідки застосування торговельних інструментів	95
	3.3. Тарифні методи регулювання міжнародної торгівлі	109
	3.4. Нетарифні важелі впливу на зовнішню торгівлю	119
	3.5. Особливості МЕР у сфері торгівлі послугами	131
4. Міжнародна економічна політика в галузі факторів виробництва	4.1. Основи теорії міжнародного переміщення факторів виробництва	142
	Рівновага на міжнародному ринку факторів виробництва	142
	Сучасні теорії міжнародної трудової міграції	163
	4.2. Міжнародна інвестиційна політика	173
	4.3. Міжнародна міграційна політика	180
5. Теорія міжнародної політики сприяння економічному розвитку	5.1. Економічний розвиток як глобальна проблема сучасності	190
	5.2. Принципи, цілі, засоби та методи сприяння розвитку на міжнародному рівні	192
	Термінологічний словник	205
	Література	210